

Jakým chybám bych se chtěl vyvarovat, kdybych znovu začínal s chovem včel?

Úvodem krátká rekapitulace mých začátků

V roce 1998 jsem se díky internetu seznámil s Ing. Rouskem, který se stal mým prvním učitelem. Jednu sezónu jsem ho navštěvoval, pomáhal mu a hlavně se učil. Například mě postavil před chov matek jako samozřejmou součást chovu včel a tak jsem naučil přelarvovat ještě předtím, než jsem získal svá včelstva. V létě příštího roku jsem dostal 4 včelstva, dalších 15 jsem zakoupil s maringotkou v říjnu téhož roku.

První svoji sezónu jsem absolvoval úspěšně, protože včelstva měla mladé matky, byla dobře připravená na zimu. Vyzímal jsem 18 včelstev, protože 1 matku jsem skřípl mezi voskové nástavby rámků při „nutných“ kontrolách. Choval jsem matky a vyráběl mastičky z propolisu.

Trápení

Potom však začalo trápení. Přikoupil jsem včelín a maringotku s různými úly, 3 cm falcem, jediné „plus“ stejná rámková míra 39x24 cm. Včely málo nakrmené, neléčené, matky prapra...

Z výše uvedeného vyplývají některá varování, ale život nás často postaví před hotovou věc. Předně bych asi nikdy nekupoval včely tak pozdě na podzim, kdy už jim nemohu pomoci s přípravou na zimu. Stejně obtížné je včelařit s 10-15 kg těžkými nástavky, které do sebe nepasují. Pokud rozšiřujete postupně, není problém každý rok pořídit 5 nových úlů, ale můj včelín s maringotkou je dimenzován na 60 dvouprostorových úlů! S odstupem času jsem musel dát za pravdu snahám o kompatibilní půdorys úlů, rozdílné výšky mi nezpůsobují zásadní problémy. Samozřejmě, že komerční včelař řekne dvě míry = špatný provoz, jako amatér se můžu vyžívat v hledání optimální technologie, co kdybych jednou chtěl včelařit ve velkém...

Následující názor je pouze můj osobní! Přestože jsem přemýšlel o Langstrohově délce, stále se s ní nestotožňuji a to z těchto důvodů: při své výšce 183cm mám problémy uchopit předozadně nástavek, je na mě moc dlouhý, s 39cm jsem doposud neměl problémy s prodejem oddělků, nebo převodem na jiné míry a stále je podle statistik nejrozšířenější délkou u nás. Argument kompatibility se světem nepovažuji za zásadní, protože se u nás technické vybavení vyrábí téměř na koleně a ve velkém vyráběném zařízení v cizině je dražší.

Samostatnou kapitolou jsou matky. Bez chovu a neustálého výběru nelze chovat včely snad ani pro radost natož pro užitek. Špatný jarní rozvoj, rojení, málo včel a málo medu toho všeho bývá hlavní příčinou špatná matka. S potřebou mít brzy matky jsem dělal jednu velkou chybu a to předčasné zeslabování včelstev pro časně oddělky (oplodňáčky a jiné „kelímky od jogurtu“ na matky nepoužívám), lepší řešení je rozebrat na chov 2-3 včelstva, než jich na přelomu dubna až května 20 oslabit.

Stálým problémem je finanční plán. Od začátku jsem měl asi jako každý druhý strach investovat. S podmínkou, že se člověk chce včelaření věnovat s dostatečnými znalostmi se dá konstatovat, že včely zaplatí každou rozumnou investici. Kdybych začal s razantnějším investováním před 3 roky, možná bych se už dnes netrápil se 3 typy nekompatibilních nástavků, které jsou těžké. Stejně je to i s medobraním a plněním medu. Letos jsem měl poprvé možnost vytáčet poslední med u kamaráda v medárně a to byl rozdíl! Žádné slídící včely, pohodlí zázemí domova i pomoc rodiny. Na vlastní medárnu si ještě z prostorových důvodů musím počkat, ale pokud můžete, neváhejte. Obrovský posun v rychlosti plnění medu a s tím i radosti z krásné záliby včelaření znamenala i myčka nádobí. Bez ní si nedokážu představit plnění zvláště pastovaného medu. O pomůckách k vytáčení a plnění jako je medomet, stáčecí trojnožka, spirála na rozpouštění medu atd. platí pravidlo rozumné investice. Pro 5 včelstev nemá cenu medomet za 50 tis. Kč, ale pokud dnes máte 20 včelstev a

začnete rozumně investovat, brzy zjistíte, že se stejnou námahou, ale s podstatně větší radostí a efektem zvládáte 30 - 50 včelstev. Větší počet včelstev přináší nároky na skladovací prostory, pro mě osobně je tedy limitující prostor ve stodole a ne počet včelstev, který bych zvládl při zaměstnání.

Největší chybou je pracovat se včelami tak, že s deseti včelstvy máme pocit, že větší počet je nezvladatelný. Je třeba si uvědomit, že největším nepřítelem včel je včelař a že je nutné více pozorovat přírodu a česna, než co týden dělat včelám v úlech „pořádek“!!!